

ÅRSMELDING, 2017,

Kvinneuniversitetet i Norden, www.kvinnor.no

1. INNLEDNING

Kvinneuniversitetet i Norden (KvinNor) ble etablert i 2011 og dette er den sjuende årsmeldingen i stiftelsens historie.

Stiftelsen har som oppgave å eie og drifte stiftelsen Kvinneuniversitetet i Norden, et lærested som er bygd på feministiske verdier og en feministisk pedagogikk. Stiftelsen har kontoradresse ved styreleder Kjersti Kvalvik, Mariskoveien 14, 8657 Mosjøen og organisasjonsnummer er 996815323. Årsmeldingen omfatter tidsrommet fra 1. januar 2017 til 31. desember 2017.

2. ARBEIDSMILJØ, LIKESTILLING OG DISKRIMINERING.

Stiftelsen har ingen ansatte, og det er ikke rapportert om skade eller ulykker.

I styret er det sju kvinner, ut fra vedtektene som sier at det bare skal være kvinnelige medlemmer og vara medlemmer. Dette er i tråd med KvinNors analyse av hva som er nødvendig for å kjempe mot diskriminering av kvinner og dermed en strategi for å utvikle reell likestilling og likeverd mellom kvinner og menn. Dette blir nærmere utdypet i våre vedtekter og de øvrige punktene i årsmeldingen.

3. YTRE MILJØ

Det er ingen sider ved virksomheten som har innvirkning på det ytre miljø.

4. STYRET

Styret har i 2017 hatt følgende sammensetning: Styreleder Kjersti Kvalvik, styremedlemmene Berit Ås, Dagrunn Grønbech, Gudrun Lindi, Susan Rakhsh, Gertrud Åstrøm og Arna Meisfjord. Vara: Kari Sommerseth Jacobsen, Ulla Lise Johansen og Trude Koksvik Nilsen.

Styret har hatt sju styremøter i 2017. Alle styremøtene er gjennomført som telefonmøter og det ble behandlet 35 saker. Styret har hatt en omfattende kontakt gjennom epost og telefon og gjennom arbeidsmøter mellom ulike medlemmer i styret som har muligheter til å møtes fysisk. Berit Ås og Ulla Lise Johansen har hatt slike arbeidsmøter i Oslo/Asker og det samme har Kjersti Kvalvik, Arna Meisfjord, Dagrunn Grønbech og Kari Sommerseth Jacobsen hatt på Helgeland. Et arbeidsmøte ble arrangert på Nesna den 27. september 2017, i forbindelse med et arrangement på Nord universitet, avdeling Nesna, der Berit Ås og Dagrunn Grønbech hadde foredrag i anledning Forskningsdagene 2017. På dette arbeidsmøtet deltok Berit Ås, Dagrunn Grønbech, Kjersti Kvalvik, Ulla Lise Johansen, Kari Sommerseth Jacobsen og Arna Meisfjord. Tema for arbeidsmøtet var utvikling av strategier for KvinNor og skisse til opplegg for å gjøre 2018 til et Jubileumsår for Berit Ås og kvinnekampen, i forbindelse med at Berit

fylte 90 år den 10.april 2018. Plan for Jubileumsår for Berit Ås ble lagt ut på KvinNors heimeside.

Styret har i 2017 videreført styreleder Kjersti Kvalvik sin strategi med å ha faste styremøter en gang i måneden. På disse styremøtene er informasjon fra det enkelte styremedlem fast på agendaen. På denne måten har alle styremedlemmene et fast ansvar og en oppgave overfor hverandre. Hvert styremedlem avgjør sjøl hva hun kan bidra med og jobber ut fra eget engasjement og kapasitet. Relativt hyppige styremøter bidrar til at vi bygger en felles organisasjon der vi både informerer og inspirerer hverandre til innsats for de verdiene som KvinNor står for.

5. KVINNER SINE FAGLIGE SATSINGSOMRÅDER

KvinNor har tre satsingsområder for sitt faglige arbeid:

1. Kvinner, arbeid og lønn, utvikling av feministisk økonomi.
2. Kvinner, det reproduktive arbeidet og kvinnehelse.
3. Vold mot kvinner og barn.

Til punkt 1, utvikling av feministisk økonomi.

KvinNor har hatt en arbeidsgruppe som har jobbet med å utvikle og formidle kunnskap om feministisk økonomi. Denne gruppen har bestått av professor Berit Ås, samfunnsøkonom Margaret Eide Hillestad og Julie Aslaksen, seniorforsker ved Statistisk sentralbyrå. Gruppen har gjennomført en forelesningsrekke om kvinners situasjon i det økonomiske systemet og perspektiver for utvikling av feministisk økonomi. Det har vært stilt spørsmål ved gjeldende økonomisk teori, og hvordan denne teorien i liten grad gjenspeiler kvinners arbeid og innsats i samfunnsøkonomien. Et klassisk eksempel på dette er *gulvvaskens samfunnsøkonomi*: Hvis gulvvasken skjer i regi av Citymaid AS, bidrar det til økonomisk vekst. Hvis det skjer i regi av det offentlige, er det en utgift på statsbudsjettet. Skjer vaskingen i familien, er det gratis og usynlig. Disse forelesningene finnes på CD hos Berit Ås, og det jobbes med å lage et kompendium av forelesningsrekken.

Til punkt 2, om kvinner og det reproduktive arbeidet:

KvinNor har i 2017 videreført samarbeidet med Den Norske Jordmorforening (DNJ). I samarbeid søkte vi Nordland fylkeskommune om midler til å gjennomføre konferansen *Forebygging av vold mot kvinner og barn, med særlig fokus på vold mot den gravide*. Konferansen ble gjennomført i Mosjøen i samarbeid med Vefsn kommune. Det deltok 54 personer på konferansen, fra Trondheim i sør til Salten i Nord. I tillegg til kr 70.000,- i støtte fra Nordland fylkeskommune, fikk KvinNor 10.000,- fra Vefsn kommune og 10.000,- fra Bardal Helselag.

Til punkt 3, om vold mot kvinner og barn.

Sammenhengen mellom vold mot kvinner (mor) og barn, kommer særlig sterkt til syne i omsorgen for gravide. Forsking viser at for mange kvinner er det nettopp under graviditeten at hun for første gang blir utsatt for vold. Det er forskningsmessig dokumentert at slik vold mot det ufødte barnet er svært skadelig, og det rammer barnet på to alvorlige måter. For det første fordi slik vold er direkte skadelig for barnet. For det andre fordi vold mot mor reduserer mors fysiske og psykiske krefter til å være den omsorgspersonen som barnet optimalt trenger.

I gjennomføringen av konferansen i Mosjøen, ble dette poenget belyst av Kristin Håland, forsker og spesialkonsulent ved Sør-Bogestad klinikken. Deltakerne fikk gjennom dette et faglig fundament for å begrunne viktigheten av å forebygge vold mot kvinner og barn. Gjennom konferansen lyktes vi med å sette sammen et tverrfaglig panel, bestående av fagpersoner fra skoleverket, politiet, krisesenter, helsevesenet, representert ved helsesøstertjenesten, jordmødre og allmennlege. Debatten understreket de samme utfordringene som vi erfarte på konferansen på Litteraturhuset i 2016. Dette gjelder utfordringene i forbindelse med å spørre den gravide om hun blir utsatt for vold. Det er tydelig at både jordmødrene og andre som møter den gravide, føler stort behov for kompetanse til å ivareta det forebyggende arbeidet mot vold. Det ble etterlyst kompetanse på særlig fire områder:

1. Hvordan snakke med den gravide om eventuell vold?
2. Hvem har ansvar for det ufødte barnet når det er mor som blir utsatt for vold og hvordan følge opp dersom vold blir avdekket?
3. Hvordan bidra til større felles ansvar og tverrfaglig samarbeid i det forebyggende arbeidet?
4. Hvordan forholde seg til juridiske utfordringer, slik som meldeplikt og avvergeplikt?

6. 8. MARS, 2017

I alle år siden KvinNor ble etablert i 2011, har KvinNor vært aktiv i å gjennomføre 8. mars på Nesna. Vi har klart å få til samarbeid med flere organisasjoner og det har vært svært vellykkede arrangement. Gjennom et flott samarbeid med lærere ved KVN, Kristen videregående skole, Nesna, har mange unge mennesker blitt engasjerte og inspirerte til å delta i arbeidet med 8. mars. Følgende pressemelding ble sendt ut og det førte til notiser i lokalavisene:

Kvinnekampen - utgått på dato?

På Nesna har en arbeidsgruppe tatt initiativ til å arrangere 8. mars, 2017. Arbeidsgruppen består av Anne Mette Rosø, SV, Siril Finne, lærer og Arna Meisfjord, Kvinneuniversitetet i Norden. Nå blir aktuelle organisasjoner og enkeltpersoner kontaktet for å bidra til markering

av dagen. Hovedparolen er: *Kvinnekampen- utgått på dato? Hvordan jobbe etter Trump sine kvinnefiendtlige utspill?*

Arbeidsgruppen håper på innspill fra flere deltakere, slik at både spørsmål som gjelder kvinner og solidaritet, nasjonalt og internasjonalt, og spørsmål som gjelder kommersialisering av kvinnekroppen, objektgjøring av kvinner og kropps fiksering, kan bli belyst.

I etterkant av president Trump sine mange kvinnefiendtlige utspill, har kvinner over hele verden tatt til motmæle. Kvinner kan ikke finne seg i å bli omtalt som fritt vilt der menn kan ta seg til rette. Kvinner kan heller ikke finne seg i at legal abort blir vanskeliggjort ved at økonomiske bidrag til bistandsorganisasjoner som støtter abort, blir fjernet. Igjen blir 8. mars viktig for å sette slike spørsmål på dagsorden.

- Kvinnekampen er ikke utgått på dato, sier Anne Mette Rosø og Siril Finne. Voldtekt og seksuelle overgrep rammer særlig de unge jentene. Dette henger også sammen med en nedvurderende språkbruk om kvinner, som president Trump dessverre legitimerer, sier de to og oppfordrer alle til å slutte opp om 8. mars på Nesna.

Det ble en kjempefin markering, lokalet var helt fullt og ca 80 personer deltok. Stortingskandidat for SV, Mona Fagerås, hadde hovedforedraget og i tillegg var det appeller, kulturinnslag og salg av kaffe og kaker.

7. JUBILEUMSBOK TIL ÆRE FOR BERIT ÅS

Dagrunn Grønbech har de siste to årene jobbet dugnad med sikte på å få gitt ut en jubileumsbok til ære for Berit Ås. Berit fyller 90 år den 10. april, 2018. Dagrunn er redaktør og forfatter av boka og hun har gjennom de to siste årene lagt ned en stor innsats for å ha manus klart innen våren 2018, slik at det skal være mulig med boklansering i Oslo høsten 2018. I tillegg til skriving av manus for boka, har det vært lagt ned et stort arbeid med å skaffe rettigheter til det bildemateriale som skal med i boka. Det er også gjennomført et arbeid med skriving av søknader for å finansiere trykking og for å få avtale med et forlag for slik trykking. Ut fra det vi kjenner til, så er det ingen andre som jobber med å gi ut bok i forbindelse med Berit Ås sitt nittiårsjubileum.

8. BEVARING AV BERIT ÅS SITT PRIVATARKIV

Ulla Lise Johansen har i løpet av 2017 lagt ned en stor dugnadsinnsats med å gjennomgå Berit Ås sitt private arkiv med tanke på å bevare dette for framtida. En dag i uka jobber Ulla Lise saman med Berit for å ta vare på verdifulle dokumenter. Ulla Lise har skaffet avtale med Arbeiderbevegelsens arkiv for at materialet kan bli arkivert der når dokumentasjonsarbeidet er ferdig. Foreløpig er dette arbeidet ikke finansiert av noen eksterne kilder, men Ulla Lise jobber med å søke slik støtte. Berit Ås sitt private arkiv omfatter også arkivet etter Kvinneuniversitetet på Løten, som er forløperen for Kvinneuniversitetet i Norden.

9. SAMARBEID MED SNF

Også i 2017 har KvinNor hatt et nært samarbeid med SNF, Samisk KvinneForum.

Styremedlem i SNF, Gudrun Lindi, har også vært medlem i styret for KvinNor, og dette har gjort samarbeidet effektivt og lettere. Gjennom styremøtene, epost og deltakelse på felles arrangementer, har vi informert hverandre og klart å sette felles saker på dagsorden. Dette har ført til to store samarbeidsprosjekt:

- Seminar i Trondheim, lørdag 11.februar, 2017, i anledning hundreårsmarkering av samisk organisering: *I Elsa Laulas ånd: Kvinnens rettigheter anno 2017*. Det ble fokusert på kvinners rettigheter, både retten til et liv uten vold, retten til sin egen historie og retten til å bli synlig og hørt i fellesskapet og i storsamfunnet. Samepolitikeren Elsa Laula Renberg ble i denne sammenhengen løftet fram som historisk person og forbilde for dagens kvinnekamp og samisk identitet.
- Deltakelse på årsmøte i SNF, Tromsø. Kvinner og barns rettigheter til et liv uten vold var et hovedtema og det ble drøftet muligheter for et samarbeid mellom SNF og KvinNor på dette fagfeltet.

Helgeland Museum var også en samarbeidspartner i forbindelse med seminaret i Trondheim.

10. SAMARBEID MED HELGELAND MUSEUM

Avdelingsleder i Helgeland Museum, Kari Sommerseth Jacobsen, er varamedlem i styret for KvinNor. Gjennom denne kontakten har KvinNor hatt flere samarbeidsprosjekter med Helgeland Museum. Helgeland Museum har laget en utstilling om Elsa Laula Renberg, og jobber generelt for å løfte fram kvinners historie. Dette er et arbeid som KvinNor støtter og som det er naturlig å samarbeide om i ulike sammenhenger. Blant annet førte dette til et større samarbeid i forbindelse med planlegging og markering av Jubileumsår for Berit Ås, 2018.

11. DELTAKELSE I NORGES KVINNELOBBY

Også i 2017 har KvinNor deltatt i Norges Kvinnelobby. Det er en utfordring for oss å gjennomføre denne deltakelsen uten å ha penger til å dekke reiseutgifter for våre styremedlemmer. Gjennom at våre styremedlemmer som bor i Oslo har kunnet delta på disse møtene, har vi klart å løse dette.

12. HEIMESIDA TIL KVINNOR

I 2017 har heimesida til KvinNor hatt ei klar positiv utvikling. Hilde Falch, Nesna, hjelper oss med å legge ut stoff der. I tillegg har Ulla Lise Johansen fått tilgang til heimesida og legger ut stoff. Hun drifter også KvinNor sin Facebook. Dagrunn Grønbech har skrevet en rekke artikler og vi får tilbakemeldinger om at folk har vært innom heimesida og blitt oppdatert på vår virksomhet. Det er likevel mye som kunne vært gjort for å gjøre heimesida bedre, og dette bør være en ambisjon for 2018.

13. ØKONOMI, ÅRSREGNSKAP OG VURDERING AV FRAMTIDIG DRIFT.

KvinNor har fremdeles ingen faste inntektskilder og er for sitt arbeid avhengig av et systematisk økonomiarbeid og stor dugnadsinnsats. Vi har hatt et ønske om å etablere en Støttering etter mønster fra Kvinneuniversitetet på Løten, men vi har ikke hatt noen personer som har hatt mulighet for å ta på seg dette arbeidet, så vi har ikke klart å få dette på plass.

Gjennom søknader til organisasjoner og enkeltpersoner, har vi likevel klart å skaffe tilstrekkelige midler for å dekke utgiftene til regnskap og revisjon, som er de to store utgiftspostene våre, med ca. kr. 40.000,- i året. I tillegg kommer utgifter til arbeidsmøter og andre viktige møter. Den store inntektskilden vår er som mye annet kvinnearbeid, vår egen arbeidsinnsats og dugnad. Det er dette store uegennyttige arbeidet som driver organisasjonen. Ved å gjennomføre styremøtene på telefon, reduserer vi utgiftene til administrasjon til det minimale. Likevel ville det vært en stor fordel om vi kunne ha gjennomført et seminar for hele styret, kanskje en gang i året. For å få dette til, er vi avhengig av å lage et opplegg der vi kan søke ekstern finansiering.

Til tross for de utfordringene som den økonomiske situasjonen medfører, så mener styret at forutsetningen for framtidig drift er til stede og denne forutsetningen er lagt til grunn for regnskapet.

14. REPRESENTASJON, DELTAKELSE PÅ ARRANGEMENT, SKRIVING AV ARTIKLER OG LIGNENDE, FRA STYREMEDLEMMER OG VARA MEDLEMMER

Dagrunn Grønbech:

- *Elsa Laula Renberg*. www.kvinnor.no 03.02.17
- Kronikk: *Mamma Karasjok*. *Avisa Nordland* 04.02.17
- Kronikk: *Stemmen fra nord*. (Hanna Kvanmo) *Avisa Nordland* 04.03.17
- Omtale av boka: *Når et spedbarn dør*. www.kvinnor.no 01.03.17
- Art. *Ann-Kristin Olsen* (s. 14-16). *Magasinet Kulturarven* nr. 79, mars 2017
- Art. *Fotograf Wilse besøkte Helgelandskysten og Husvær* (s. 42-44). *Magasinet Kulturarven* nr. 79, mars 2017.
- Art. *Sommerfjøset – et kulturminne* (s. 52-53). *Magasinet Kulturarven* nr. 79, mars 2017.
- Art. *Berit Ås. Kvinneuniversitetets mor fyller 89 år*. www.kvinnor.no 10.04.17.
- Art. *Ida Blom in Memoriam*. *NORA- Nordic Journal of Feminist and Gender Research*. Volume 25.2017. Issue 1 (page 69-70).
- Art. *Arna Meisfjord fyller 70 år*. *Avisa Helgelands Blad* 10.juli 2017. *Avisa Helgelendingen* 12.juli 2017. www.kvinnor.no 24/8-2017.
- Kronikk: *Nanna With - mer enn sin fars datter*. *Avisa Nordland* 28.07.17
- Artikkel: *Kystkvinna - verdiskaper i samfunnet*. Seminar Forskningsdagene 27. sept. 2017. Nesna. Nord Universitet, Bodø (upublisert).

- Art. Årbok for Helgeland 2017. Hverdagslivet på Heimlandet i første halvdel av 1900-tallet. Ei øy i Flæsen på Helgelandskysten og stedet der fembøringen Opreisningen kom fra (s. 173-191). Mosjøen.
- Art. i Karasjok årbok 2017, " Váibmoláđđásamos", på nordsamisk om Mamma Karasjok (Kirsten Svineng) (s. 6-10), i samarbeid med Gudrun E. Eriksen Lindi. Utgitt av De Samiske Samlingers Museums- og historielag i Karasjok.

Aktiviteter:

Lunsjseminar 10.02.17 fotoutstillingen Træna-Hawaii innovasjon og utvikling. Stormen bibliotek. Bodø kulturhus. Samarbeid mellom Træna kommune og Arkiv Nordland i Bodø.

Etablert litterær arbeidsgruppe BOKSKAP i regi av Norsk faglitterær forfatterforening (NFF)

Deltakelse på Herøydagene 23. – 25.juni, 2017 utstilling av strikkesaker v/Herøy husflidslag og demonstrering av gogn (mannfolkrokk) til å lage tauverk.

Høst 2017: Foredrag på Forskingsdagene: Verdi og verdighet, 27. sept., 2017. "Kystkvinnerverdiskaper i kystsamfunnet."

Kjersti Kvalvik:

- Deltakelse på fagdag i Bodø: *Tål å lytte, makt å se- tør å si frå*. 7. mars, 2017
- Konferanseledelse på konferansen *Forebygging av vold mot kvinner og barn, med særlig vekt på den gravide*. Mosjøen, 12.10.2017.

Arna Meisfjord:

- Deltakelse i arbeidsgruppe for arrangement av 8.mars på Nesna, 2017.
- Innlegg på konferansen *Forebygging av vold mot kvinner og barn, med særlig vekt på den gravide*. Mosjøen 12.10.2017.

Kjersti Kvalvik, Arna Meisfjord og Gudrun Lindi:

- Forberedelse til og deltakelse på seminaret "I Elsa Laulas ånd: Kvinners rettigheter anno 2017", Trondheim 11. februar 2017. Foredrag av bl.a. Arna Meisfjord: "Kvinner rett til et liv utan vold", Kari S. Jacobsen: "Retten til egen historie - Elsa Laula Renbergs liv" og Gudrun E Lindi: "Usynlig(gjort) som samisk kvinneorganisasjon?". Arr. SNF Samisk Kvinne Forum i samarbeid med KvinNor og Helgeland Museum. Arrangement i forbindelse med 100-års jubileet for første samiske landsmøte der nord- og sydsamer møttes i Tråante (Trondheim) i 1917.
- Møte i Trondheim 12. februar 2017 mellom KvinNor, SNFs styre og samekvinner fra Russland, angående utvikling av prosjekt om bekjempelse av vold mot kvinner og barn.

- Tromsø 15.- 17. desember 2017. Forberedelse til og deltakelse på SNFs seminar og årsmøte. Kjersti Kvalvik og Arna Meisfjord innledet 15.12.17 til debatt om vold mot kvinner og barn. Gudrun Lindi fortalte om SNFs prosjekt "Gávavuohta" (kvinneres egenverd). Møte 17.12.17 med årsmøtedeltakerne for å konkretisere innhold, utveksle synspunkter og avtale oppfølging av samarbeidsprosjekt.

Gudrun E Lindi:

- SNF Samisk KvinneForums arrangement 29.11.2017 i Karasjok: "Elsai gudnin Til Elsas ære", for å feire at Elsa Laula Renbergs fødselsdag 29. november endelig var blitt en offisiell samisk flaggdag i 2017. SNF hadde allerede i år 2000 foreslått dette overfor sametingene og Nordisk Sameråd. I 2017 var det også 140 år siden Elsa Laula Renberg (1877-1931) ble født.

Nesna, 27. mai 2018

Kjersti Kvalvik, styreleder

Berit Ås, styremedlem

Dagrunn Grønbech, styremedlem

Gudrun Lindi, styremedlem

Susan Rakhsh, styremedlem

Gertrud Åstrøm, styremedlem

Arna Meisfjord, styremedlem